

MESENTERIVM inter ceteras figuras ostendit undecima, mox decima
duodecima, & non perfunctorie uigesima quarta. uti ex illarum figurarum Indicibus collige-
re promptum est.

*Mesenterij
nomenclatura.*

Ipsius situs.

Substantia.

*Forma ac
origo.*

*In li. de Secti-
one uenarum
& arteriarum.*

*Substantia me-
senterij ratio
ac usus.*

*Lib. 6. de Ad-
min. dissectio.*

ORPVVS Græcis μεσεντεριον, & uelut gæum nuncupatum, Gaza in Aristotelis historia de Animalibus lactes appellauit. Cicero autem in tertio de Natura Deorum intestinum aliquod ita uocari arbitratus, medium intes-
tinum uertit: quod quum falsum sit, neque lactes idem omnibus significent, & medianum recepta parum uox uideatur, à Græcis nō inopportune uo-
cem mutuabor. Mesenterium itaque ad posteriorem intestinorum sedem lo-
catum est, uinculum, cuius beneficio intestina inuicem ut ad dorsum colli-
gantur, futurum. Ut uero id tantū homini usum securius præstet, dura membranae constat
substantia. Ex duabus enim mutuò attensis & accumbentibus membranarum origi-
nem ducentibus, mesenterium conformatur. Non quidem ex una eademque peritonæi sede his
membranarum origo est, uerū ex uaria, pro mesenterij ipsius nimirū forma, quam ferè intestina
singunt, à mesenterio colligata. Nam ut nō intestinorum omnium par anfractuū ductus est, ita
quod non eadem undecumque mesenterij effigies. Quam forsitan Galenus animaduertens, etiam si
quidem dextrū, alterū uero sinistrū, tertium autem medium innuens. Ac Galenū quidem medium
mesenterij appellare arbitror mesenterij partē, ieiunum ileumque intestina dorso colligantē: quæ
angusto orta principio, in miram amplitudinē latitudinemque ducitur, ut omnibus ieiuni ileique
intestini connascetur anfractibus. Dextrum uero & sinistrum appellare potuit, quod colon
intestinum, & rectum dorso alligat, dextrum quidem in dextri illius regione, sinistrū uero in sini-
stri collocans. Mesenterij itaque pars gracilibus intestinis peculiaris, similē omnino cum infē-
ri membrana omniū sortitur exortū. Ex magnæ enim arteriæ & uenæ caue tunica, quas ea uasa
secundum uniuersum suum per lumborum uertebras ductum à peritonæo obtinent, membra-
næ fibræ admodū frequentes exurgunt, statim in duas degenerantes membranas, dextræ qui-
dem in dextram, sinistræ autem in sinistram. Hisce membranarum mutuò adnexis, mesenterij pars
gracilia intestina dorso colligans efformatur: partes autem colon & rectum dorso connec-
tes, ab illis peritonæi regionibus principium ducunt, secundum quas hæc intestina exporrigun-
tur, peritonæo semper fibræ quædam in mesenterij membranas degenerent, illic emittente.
Neque profectò mesenterij substantia in hoc solum quo ualidius intestina dorso adneceret, mem-
brana est, uerū etiam alterius magni cuiusdam usus gratia, quod uenas omnes ex iecoris por-
ta, & arteriæ propagines à magna arteria ad intestina excurrentes tunc colligaret, ac ne illæ dum
homo salit aut cadit, contundantur & disrumpantur, tunc securè admodum sustinerent. Gran-
dior enim uenæ portæ truncus, quæ mesenterium iuxta renum regionem à dorso pronascitur,
inter duas mesenterij membranas ducitur, arteriā habens comitem, quæ à magna arteria prius
quam hæc ad renes ramos dispergat, in hoc ut in intestina diffundatur, originem ducit. Huc
quoque pertingunt duo nerui, utrinque nimirum singuli, ab illis pronati ramis, qui à sexto ner-
uorum cerebri pari costarum radicibus exporriguntur. Ad eò ut ingens is uenæ portæ trun-
cus, & dicta nuper arteria cum duobus illis neruis simul mesenterij centrum subeant, atque in-
ter duas ipsius mesenterij mutuò cohærentes membranas ingrediantur, ac tunc postmodum
per uniuersam mesenterij sedem numerosa sobole ad intestina perferantur. At præter comme-
moratam arteriam, alia quædam magnæ arteriæ propago eam mesenterij partem ingreditur,
quæ sub renum regione à dorso principium obtinet, atque huius propaginis exortus pau-
lo sub feminalium arteriarum principio à magna pender arteria. Venas autem nullas præter di-
ctam nuper uenæ portæ truncum, mesenterium admittit. Neque satis assequor, quid Gale-
nus sibi uelit, quando intestinis, ipsi quoque adeò mesenterio uenas offerri testatur in iecur non termi-
natas: & dum alibi, à caua intestinis ramos quosdam propagari commemorat, quod sanè fal-
sissimum esse uel sectio ipsa luce clarius tibi demonstrabit: et si nulla alia, saltem illa in qua por-
tæ uena, & quos dixi, arteriæ ramis uinculo interceptis ac resectis, intestina simul cum mē-
terio in uiuente adhuc animalī à dorso auelluntur. Hæc enim si quis esset uel capillaris ra-
musculi à caua uena ad intestina exortus, sanguinem tibi ex illo profluentem ostenderet.
Porro in canibus duplicem mesenterij membranam adinuenire non adeò promptum est,
quod illis macilentius obtigerit mesenterium, cuius membranæ inuicem omni ex parte (ni-
si quæ uasa admittunt) perinde ac si simplici membrana mesenterium constaret, connatae ui-
sunt.

suntur. At in homine binæ mesenterij membranæ
tercedente pinguedine inter se distāt. Ut enim homo
sic mesenterij quoque præpingue adipiscitur, sanguis
ui in adipem mutato, ita ut præter uasa & neruos
sui medio contineant. Sed præter adipem aliud qu
uisum est Naturæ sagaci, frequentem illam ualorum
quin glandosum corpus, Græcis πολυγλαρος & λαομα-
ita undequaque substruxit simul & circumposuit, ut
quassari posset: nō ignorans, quid uis suscipiendis
ducitur. Ac proinde ad mesenterij quidem centrū
de corpus glandosum extruitur, insigniores ac pri-
ducens. Per reliquam uero mesenterij sedem, singuli
dulam quoque aliquam interiecit, diuisionis robur
simul glandulis illis accedentibus, mesenterij mem-
brant, intestinaque omnia dorso quam aptissime collige-
efformet. Quum enim mesenterij membranæ uasa
ipsis intestinis simul cum uasis adnascuntur, atque
in intestina latus ascendunt, ac in tertiam intestini
intestina ligantes, & ualidius ualorum propugnacu-

IECVR pleræque ostendunt figuræ, ue-
cauam ipsius sedem imprimis spectandam offerunt.
aliqua etiam ex parte secunda, sexta, ac uigesima
regionis nonnihil expriment: quum in his iecur ita
anterior ipsius sede sursum in duodecima & uigesima
gra in conspectum ueniret.

*17. musculi.
tab. 5.
h. uideatur
lib. 5. 6. 12.
10. 22. 23. 24. 25.
guis, & ul-
uma quous;
fig. lib. 3.
6. musculi.
tab. 5. p.*

*h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.
h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.
h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.*

*h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.
h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.*

*h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.
h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.*

*h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.
h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.*

*h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.
h. musculi.
lib. 5. 6. 12.
fig. 20.
10. 22. 23. 24. 25.*

ECVR nutritionis organorum
ris officina, animæque cibos ac po-
sunt, appetentis fomes, elatissim
obtinuit. Sub irascibilis enim &
iecur statim collocatur, maxim
pans. Etenim totam dextram sep-
lius partis in actum relinquens,
stis adnascitur, suaque ligamenta quibus uertebris co-
ti uniuersæ iecur subrenditur. Sinistræ uero parti
quoque sedem teneat, totam uidelicet anteriorem ad-
tus costarum medio (quod ab ipsarum radicibus ac-
bere incipit. Et profectò longè magis quam nostris
pertingit. Neque uero septi transversæ latitudinem
quàm mucronata consistit cartilago plerumque, & p-
ro humanum iecur maiorem sui portionem in dextro
qui ipso dignitate multò inferior, sinistram sedem era-
tur æquilibrium, sagax Natura minorem iecoris partem
attestantur, quibus iecur propemodum æqualiter in-
His enim quia gracilis, neque ponderosus admodum
nistram fertur. Vt cunque tamen deducatur iecur, eti-
tuò exigit, quæ costis succingitur, adeò ut cibi organo
dat prouidentiam. Quum enim abdomen propter ei-
organa, ossibus destituatur, Natura eas partes quar-
in iurijs minus textit: reliquas uero hac extensione noi-
ita peritonæo inter dissecandum aperto, primum oc-
uterus. Verū iecur, lien, renes, uena caua, & arteri-
ma uaria est, & suis quibus accumbit organis respo-
culiarem exigeret formam, & sibi à uicinis partibus